

Albert Beukhof

‘Natuurfotografie is niet enkel achteroverleunen en afwachten’

Van kantoorwerker tot natuurfotograaf, dat is in een notendop de ontwikkeling die Albert Beukhof doormaakte. Toch kwam die liefde voor de weidse natuur niet uit de lucht vallen. Als klein jongetje was Albert al veelvuldig te vinden in de bossen waar hij nu zijn prachtige natuurfoto's maakt.

TEKST ZOË DE GOEDE

➤ Dit is het verhaal van Albert Beukhof, de ambtenaar die fotograaf werd. Daarvoor hoefde hij niet hopeloos van verveling tegen de muren van zijn kleine kantoortje op te lopen. Hij hoefde ook geen midlifecrisis te krijgen en zou niet weten wat een burn-out is. Hij was een gelukkig man die met zijn kersverse vrouw naar Suriname reisde, met een cameraatje op zak voor 'vakantiekiekjes'. De wonderlijke natuur van de tropische binnenlanden,

met die hangende junglebladeren en de springende aapjes, verdiende meer dan dat. Daarom kocht hij een goede camera met een groot objectief. Goed werd beter en groot werd groter. Dat is hoe dit verhaal begon.

Of misschien begon het al veel eerder, toen hij als jongetje door de bossen achter zijn woonplaats struinde. Zijn ouders toonden geen specifieke interesse in het groene, onbekende gebied achter hun tuin,

De bruine beer liep op zeven meter afstand van de observatiehut voor de fotograaf, en klom daar tegen een boom aan om Albert de kans te geven op een optimale foto. Kuhmo (Finland)
SONY A99 II · ISO 1000 · F 5,6 · 1/500 SEC · 150 MM

waar planten welig tierden en 's nachts allerlei geritsel klonk. Albert greep echter elke kans aan om zich achter de struiken te verstoppen en te kijken hoe eekhoortjes van de ene naar de andere boom sprongen. Hij sleepte zijn vriendjes mee.

In dat opzicht is Albert weinig veranderd. Nu sleept hij in de weekenden vrienden en zoon mee naar hutjes in de natuur, waar gaten in de muren gekerfd zijn die perfect rond zijn enorme teelens passen. Daar zit

1

hij urenlang geduldig te wachten op dat ene perfecte moment wanneer het dier op de prooi afkomt en de camera op zijn beurt de prooi vangt. Het resultaat is een foto met kop en ogen haarscherp, beweging bij de ledematen en een vage achtergrond, zodat het onderwerp optimaal tot zijn recht komt.

De lens van het leven

Met koolmezen en pimpelmeesjes heeft Albert het intussen gehad. Duikende ijsvogels, daar doet hij het voor. Om maar te zwijgen van Finse beren en Indiase tijgers. Maar die laten zich slechts zien op zeldzame momenten, die een beloning zijn voor mateloos geduld en urenlange onbeveeglijkheid. 'Ik vergelijk natuurfotografie vaak met vissen', aldus Albert: 'Dan zit je ook urenlang naar een dobbertje te staren, maar je moet wel alert zijn. Want als het moment van de waarheid daar is, moet je vliegensvlug in actie komen.' De fotografie, en dan met name de natuurfotografie, deed hem ook het leven door een andere lens bekijken. 'Je moet een balans vinden tussen ergens voor gaan en het op je af laten komen.' Urenlang kan Albert roerloos in hutjes zitten, luisterend naar het geluid van vogels die op het dak landen, van geritsel om hem heen. De ogen gespist op het rimpelende water van de plas voor hem, zijn teelens rustend op het hout dat zich om hem heen plooit. 'Je wordt als het ware één met de omgeving en laat Moeder

Natuur het overnemen. Thuis bestaat niet meer; werk bestaat niet meer. Alles valt stil en het enige waar het om draait, is dat ene moment, die ene foto. Je gedachten mogen niet afdwalen; je kunt je niet laten afleiden door een collega die naast je zit of jeuk op je rug. Want in een fractie van een seconde kan het moment, waarop je dagenlang zat te wachten, voorbij zijn.' Toch moet je zelf de regie houden. 'Het is niet enkel achteroverleunen en afwachten en dan nemen wat er op je afkomt. Je moet weten wat je wilt en daarvoor de juiste setting creëren. Wilde dieren laten zich niet registreren, maar de achtergrond en het perspectief kun je zelf aanpassen.' De doorgewinterde fotograaf kent het gedrag van vogels en weet van welke kant ze komen aanvliegen. Zo kan hij of zij het beeld in zekere zin sturen. Albert legt wel eens takken of stammen neer op bepaalde plekken, of hij gaat extra laag zitten om het tafereel vanuit een bijzondere hoek vast te leggen. Maar daarna komt het vaak neer op improvisatie. 'Wanneer je het dier ziet, moet je anticiperen op de houding van het dier en de actie. Zit er beweging in of neemt het dier er rustig de tijd voor? Dat soort dingen zie je pas op het moment zelf, en als je een originele foto wilt, moet je daarop inspelen.'

Het geheim van het tweede sluitergordijn

Wanneer het moment daar is, werk Albert vooral vanuit zijn gevoel. 'Ik vind het leuk

om te spelen met over- en onderbelichten. Dat deed ik ook bij de begroeting tussen de jan-van-genten. Als ze nestmateriaal gaan brengen, landen ze op het nest en gaan ze met hun snabels langs elkaar voor een begroeting. In dit geval heb ik de foto overbelicht. De lucht was grijs en de achtergrond viel weg, waardoor enkel het

1 De ondergaande zon zorgde voor een mooie geelbruine achtergrond, met de herten als silhouetten op de voorgrond. Nationaal Park de Hoge Veluwe (Nederland) SONY A99 II · ISO 80 · F 6,3 · 1/640 SEC · 400 MM

2 Als de jan-van-genten vanaf de zee terugvliegen naar de klif, blijven ze even kort tegen de wind in hangen voordat ze zich naar beneden laten vallen op het nest. Het optimale moment om af te drukken. Ook bij deze foto is flitslicht gebruikt. Helgoland (Duitsland) SONY A99 II · ISO 100 · F 6,3 · 1/60 SEC · 110 MM

3 De spreeuwen zwerfen door de lucht en verplaatsen zich steeds meer richting hun slaapplek. Het bosje onder hen wordt hun huis voor de nacht. Geldermalsen (Nederland) SONY A99 II · ISO 3200 · F 5,6 · 1/250 SEC · 70 MM

Even voorstellen

→ **Albert Beukhof woont met zijn vrouw en zijn elfjarige zoon-tje in Arnhem. Hij werkt in Oss als ontwerper openbare ruimte. De fotografie kroop langzaam in zijn leven en groeide uit tot een alles-overheersende kracht, die rust en schoonheid bracht, maar hem ook leerde begrijpen waar het leven om draait. Urenlang spendeerde hij in vogelhutten, bestudeerde hij het gedrag van dieren die om prooiën vechten en legde hij dit alles vast op de gevoelige plaat. Daarin zoekt hij een balans tussen het uitvoeren van een vooropgezet plan en de overgave aan Moeder Natuur.**

AGDBEUKHOF.ZOOM.NL

In de fototas van Albert:

- Sony A77 II
- Sony A99 II
- Sony 70-400mm F4-5.6 G SSM II
- Sony DT 16-50mm F2.8 SSM
- Minolta 100mm F2.8 Macro
- Accu's, SD-geheugenkaartjes, draadontspanner
- Regenhoes voor camera en lens
- Statief met schommelkop

geel van de snavel zichtbaar was. Dat heb ik ook gedaan bij de foto van de kolibrie, die in Suriname is genomen. Op de achtergrond heb ik wel wat takken weggehaald, maar door het felle licht was die al redelijk uitgebeten. Omdat ik de foto heb genomen zonder flits, zit er nog steeds beweging in de vleugels.'

Albert probeert zijn techniek continu te verbeteren en daagt zichzelf daarbij altijd

uit. Zo gebruikte hij bij het fotograferen van de jan-van-genten een externe flitser die gesynchroniseerd was op het tweede sluitergordijn. Bij deze techniek wordt gebruikgemaakt van een externe flitser die afgaat vlak voordat de sluiters weer dichtgaat aan het einde van de belichting. 'Ik probeerde de kop van de vogels scherp te krijgen, maar toch zoveel mogelijk dynamiek in de vleugels te houden. Die dynamiek creëerde ik met een relatief lange sluitertijd (1/60 seconde), maar door gebruik te maken van flitslicht werd de kop bevroren.' Daarbij draait het allemaal om timing. 'De jan-van-gent kwam vanaf zee omhooggevlogen naar een klif, hing daar een fractie van een seconde stil tegen de wind voordat hij zich liet zakken op de klif. Ik volgde hem in zijn vlucht en drukte af toen hij stil bleef hangen. Door de relatief lange sluitertijd had ik genoeg licht en hield ik de beweging zichtbaar, maar aan het eind van de belichting kwam de flits erbij, waardoor de kop scherp bleef.' Albert denkt van tevoren goed na over de techniek die hij gaat gebruiken, en zorgt dat hij voldoende kansen heeft voor verschillende pogingen. Maar vaak is het ook een kwestie van geluk. 'Zoals bij die twee edelherten. Die stonden opeens op een heuvel-tje met tegenlicht te vechten, gewoon op de Hoge Veluwe. Zoiets gebeurt bijna nooit. Dan hoef je enkel je camera op te tillen en af te drukken. Ook met de beer in Finland had ik enorm veel geluk. Nu ja ... ik lag wel al twee dagen te wachten in die hut. Er lag wat voer voor de hut en ik hield mijn ogen continu open. Urenlang gebeurde er helemaal niks, maar opeens kwam die beer voor mijn neus tegen een boom staan. Dat is gewoon een cadeautje.'

Fotografiereizen

Alberts liefde voor de fotografie ontstond in Suriname, bloeide op in Nederland en verspreidt zich nu over grenzen en werelden. Om het jaar gaat hij terug naar Suriname om de familie van zijn vrouw te bezoeken. Daar verdeelt hij zijn tijd tussen sociale verplichtingen en excursies. 'Soms vliegen we met een klein vliegtuigje naar basiskampen en gaan we met z'n drieën op pad. Maar ook dan heb ik niet alle tijd, want mijn vrouw fotografeert niet en heeft natuurlijk geen zin om urenlang te zitten wachten tot ik de perfecte foto heb. Dus dan moet ik inspelen op het moment.' Tijdens de eerste coronagolf leerde Albert zijn achtertuin opnieuw kennen. Hij woont in Arnhem tegen een buitengebied aan

'HET MOMENT WAAROP JE DAGENLANG WACHTTE, KAN IN EEN FRACTIE VAN EEN SECONDE VOORBIJ ZIJN'

met veel waterpartijen. Elke ochtend maakte hij, voor hij begon met werken, een wandeling door het buitengebied. 'Opeens besef je hoeveel moois er vlak bij je deur leeft. Daar heb je geen oog voor wanneer je naar je werk gaat en boodschappen doet. In de lente krioelt het er van de trotse ganzen en jonge eenden, of futen met jongen op de rug. Daarvoor hoef je helemaal niet naar Finland of Suriname.'

Toch is hij er sinds zijn eerste buitenlandse fotografiereis in 2018 op gebrand om zijn grenzen te verleggen. 'Toen ging ik naar Finland met natuurfotograaf Steven Ruiter. Hij komt al jarenlang in dat gebied en weet exact welke dieren zich wanneer op bepaalde plekken bevinden. Dat maakt het fotograferen een stuk gemakkelijker. Ook ben je in gezelschap van een stuk of zes collega-fotografen met wie je tips

'TIJDENS EEN PERIODE ALS DIT BESEF JE OPEENS HOEVEEL MOOIS ER VLAK BIJ JE DEUR LEEFT'

Tips van Albert

DIERENGEDRAG

Verdiep je in je onderwerp. Door meer te leren van de natuur begrijp je gemakkelijker waar en wanneer je bepaalde diersoorten kunt vinden. Zo wordt dieren fotograferen weer een stukje makkelijker.

GEDULD

Bij natuurfotografie, en in het bijzonder dierenfotografie, is geduld hebben echt van belang. Dieren laten zich namelijk niet (echt) regisseren. Naast geduld moet je ook veel geluk hebben. Daarvan heb je de ene dag meer dan de andere. Geef dus niet te snel op, maar neem de tijd om het opnieuw te proberen. Sommige dieren kun je wel lokken door bijvoorbeeld nootjes of zaden neer te leggen (voor eekhoorns of vogels).

STA VROEG OP

Wilde dieren, zoals herten en vossen, zijn veel beter te fotograferen als je vroeg op pad gaat. Het is dan nog een stuk minder druk in de natuur, dus deze dieren hoeven zich nog niet schuil te houden. Daardoor zijn ze veel beter zichtbaar. Daarnaast is ochtendlicht prachtig licht, dus het komt je foto's alleen maar ten goede.

SNELHEID

Een van de belangrijkste dingen bij het fotograferen van dieren is snelheid. Dieren blijven meestal niet geduldig voor je poseren. Het is daarom ook handig om je camera goed te kennen, zodat je snel kunt inspelen op veranderende situaties. Ik stel mijn camera meestal handmatig in. Wel fotografeer ik meestal met automatische iso-waarde. Dat is vooral handig bij wisselende lichtomstandigheden.

VEEL FOTO'S

Maak zoveel mogelijk foto's. Vaak gaat de actie heel snel. Het is dan prettig om veel foto's te hebben om naderhand de beste te kunnen uitzoeken. Fotografeer in de AF-C-stand (bij Canon heet deze stand AI Servo). De camera blijft in deze stand continu scherpstellen op het gekozen onderwerp wanneer je de ontspanknop half indrukt.

LAAG STANDPUNT

Probeer op ooghoogte te komen met de dieren. Het is veel indrukwekkender om een eekhoorn te fotograferen vanaf een heel laag standpunt dan wanneer je naar de rug van het dier kijkt. Een laag standpunt is dus een goede manier om je foto's direct beter te maken. Dit is niet altijd even gemakkelijk, zeker als de dieren klein zijn en dicht bij de grond zitten.

3

uitwisselt. Het blijven kleine groepjes om de dieren niet af te schrikken, maar de lange uren wachten worden zo een stuk minder eenzaam.' Ook nam hij zijn zoon mee op fotografiereis naar Helgoland. De jongen liet zich inspireren door zijn vader en heeft zich enkele jaren enthousiast op de fotografie toegelegd. 'We namen samen de boot naar Helgoland en hebben daar urenlang zitten wachten om jan-van-genten te fotograferen. Hij hield het een hele dag uit zonder zeuren. Ondertussen speelde hij wat spelletjes op zijn telefoon, want kinderen hebben nu eenmaal een korte aandachtsspanne. Nu is hij elf jaar oud en begint hij te puberen, waardoor hij zich minder bezighoudt met fotografie. Maar hij toont nog steeds veel interesse, en heeft me geholpen met het selecteren van foto's voor dit interview.'

Het moment van de waarheid
Als het moment daar is, maakt Albert zoveel mogelijk foto's. Daarna maakt hij zich pas druk om de nabewerking en de perfecte foto. Een goede foto moet honderd procent scherp zijn op de plekken die ertoe doen: de kop of de ogen. Daarnaast is de compositie voor Albert van groot belang. 'Toen ik net fotografeerde,

probeerde ik dingen zo groot mogelijk in beeld te krijgen, maar dat is niet handig. Je kunt beter uitzoomen en dan later kaderen, zodat de compositie goed wordt. Het is belangrijk dat de belichting klopt en dat je beweging in de vleugels houdt.' Indien dat niet helemaal lukt tijdens het fotograferen, is er altijd nog de nabewerking. Die fase gebruikt Albert om de witbalans aan te passen, contrasten te intensiveren en de uitsnede te veranderen. Hij probeert zo min mogelijk weg te poetsen, maar storende elementen op de achtergrond doorstaan de nabewerking niet. En soms maakt hij de achtergrond waziger met een speciaal programma, om het onderwerp beter naar voren te laten komen. Het gebeurt meer dan eens dat Albert zichzelf verrast. 'Vaak zie ik foto's op mijn scherm die beter gelukt zijn dan ik had durven dromen. Dat gebeurde met die vechtende zeearenden, in een natuurgebied vlak bij Warschau. Er stond een dichte mist en dat stelde me eigenlijk teleur, want je wilt natuurlijk een zacht ochtendlicht. Toen ik terugkeek, zag ik dat die grijze achtergrond de foto extra bijzonder maakt. Het was een prachtig moment dat je geen twee keer meemaakt, en juist de mistige achtergrond maakt het geheel bijzonder.

1 Het jonge vosje kijkt nieuwsgierig naar buiten bij de ingang van de burcht. In zijn bek heeft hij nog een veertje van de prooi die zijn moeder voor hem meenam. Amsterdamse Waterleidingduinen (Nederland)
SONY A99 II · ISO 1600 · F 8 · 1/1000 SEC · 400 MM

2 Op het moment dat het grondeekhoortje nieuwsgierig naar de bloem keek, werd deze verlicht door zonnestralen die tussen de bomen door schenen. De foto is onderbelicht, zodat de achtergrond gedeeltelijk wegviel en de aandacht op de bloem en het eekhoortje kwam te liggen.
SONY A99 II · ISO 2500 · F 5,6 · 1/1000 SEC · 310 MM

3 Op een mistige dag met weinig licht vochten twee zeearenden om een prooi. Omstandigheden die in eerste instantie moeilijk leken, werkten in het voordeel van de fotograaf. Juist door de grijze achtergrond komen de zeearenden optimaal tot hun recht. Kutno (Polen)
SONY A99 II · ISO 400 · F 5,6 · 1/1000 SEC · 230 MM

Die foto werd bij een fotowedstrijd van Panasonic en Zoom.nl gekozen uit 1300 inzendingen.'

Je moet Albert niet in een fotostudio zetten: dan krijgt hij het benauwd. Maar toch begeeft hij zich soms op een ander terrein dan de natuurfotografie. Het begon allemaal met macrofotografie. De dauwdruppels op bloemen, vlinders en bijzondere insecten trokken in eerste instantie zijn aandacht. Daarnaast fotografeerde hij ook landschappen en het voetbalteam van zijn zoon. Maar toen hij zijn eerste teletens in handen kreeg, waarmee hij bewegende dieren van een enorme afstand messcherp op de foto kon zetten, was hij verkocht. Als jongen wilde Albert dierenarts worden, en daarna hovenier. Nu hij dagenlang achter zijn computer doorbrengt, wordt hij nog steeds naar de dierenwereld togetrokken als bijen naar de honing. De afgelopen vier jaren is de fotografie uitgegroeid tot een passie die veel tijd in beslag neemt, maar ook veel energie oplevert in plaats van energie kost. Toch is Albert niet geboren voor de fotografie, en evenmin denkt hij zijn camera nodig te hebben om het geluk te bereiken. Daarvoor heeft hij zijn vrouw en zijn zoon, die meer waard zijn dan alle foto's van de wereld bij elkaar. ■